

జీవితంలో జీవితము

- గోల్డ్ ప్రూడ్ మారుతీనెను

ఈ నవల ముద్దితం కావడం యిది మూడోసారి. చాలా పొపులర్ కావడం వల్లకాదు - చాలాకాలం ఆగి ఆగి ప్రింటుయింది. ఈ నవలకి ఎంతలేదన్న 40 ఏళ్ళ వయస్సుంది ఎప్పుడూ ఎవరూ "అమ్మెళ్ళు - ఎంత మంచి నవల" అని అనలేదు. అయితే ఎక్కువమంది మహానుభావులు విమర్శించిన నవలగా దీనికి చిన్న ముందుమాట ఖాయాలనిపించింది.

ఆ959 ప్రింతంలో అప్పుడే చదువు పూర్తయి, నిరుద్యోగిగా పున్న రోజుల్లో ఈ నవల ఖాశాను. అప్పటికి - బుచ్చిబాబు, చలం - యిలాంటి వారి ప్రభావం నా మిద వుంది. తెలిసిందంతా చెప్పియ్యాలనీ, నాకు తెలిసిన రచయిత ఎంత గోప్యగా చెప్పాలనే యావ అప్పటిది. ఆ వాసన ఈ నవలలో ఎక్కువ ఎలా కలిశారో పుట్టుపరి నారాయణాచార్యుల వారిని ఆ రోజుల్లో కలిశాను. వారిని ఈ నవలకి ముందుమాట ఖాయమన్నాను. (ముందు మాటలూ, అంకేతాలు బోత్తిగా అలవాటు లేదు) అయిన ఖాశారు. ముందుమాట ఖాశారు గనుక విమర్శించలేదోమో కానీ, మొహమాటపడి బాగుందన్న గుర్తు.

ఆ962లో విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారికి చిత్తురులో సన్నానం జరిగింది. అయిన గుంటూరు శేషేంద్రశర్షగారి (అప్పటి చిత్తురు మునిసిపల్ కమిషనరు) యుంట్లో బస చేశారు. అక్కడ నా నవలలో ఒకటి రెండు పేజీలు చదివారమో. ఆ సాయంకాలం సభలో ఆర్యద తమ క్రైస్తికసాని పాటల్ని పీపురమెంటు పాకం అస్సందుకు అయిన్ని తిడుతూ పనిలో పని నాకూ రెండు వడ్డించారు. "ఇందాక ఎవరో రచయిత నవల చూశాను ఆకాశంలో నడ్డతాలు మరో లోకంలోకి విరిపోతున్నాయంటాడు" ఇలా సాగింది. నాకు ఆ రచయిత ఎవరో వెంటనే ఆశమయింది. నా పక్కన కూర్చున్న శేషేంద్రశర్షగారు, మల్లాది వసుంధరగారూ, మల్లాది రామచంద్ర శాస్త్రిగారూ యిబ్బింది పదుతున్నారు.

సభ మునిసింది. రాళి విశ్వనాథ వారికి చెప్పినట్టున్నారు. ఆ విమర్శించిన రచయిత నేనేసిని. మర్మాడు మధ్యాప్చా భోజనం శర్షగారింట్లో జి కృష్ణగారూ, విడి ప్రసాదరావుగారు ప్రభుతులు వచ్చిన గుర్తు. అప్పుడు ఈ ప్రసంగం టేపు వేశారు. నన్ను విమర్శించే ప్రసంగం వచ్చేటప్పటికి సత్యనారాయణగారు నావేపు తిరిగి "మిమ్మటి తెట్టినట్టున్నాను" అన్నారు నప్పుతూ.

నేనూ నవ్వేసి "ఆ విధంగానయినా ఆ మ్మాతం నవల చదివారు. అదీ నాకు ఆశీర్వాదమే" లాంటి మాటలేవో అన్నాను. ఏమయినా, విశ్వనాథ గారు కేంచపడ్డారు. అనవసరంగా నన్ను విమర్శించినందుకు. అయిన "సిండు మనంబు నవ్వనవనీత సమానము" కోవలో మనిషి ఆ ఆలోచన మనస్సులో పీకుతున్నట్టుంది. ఆ సాయంకాలం అప్పటి సంగీత నాటక అకాడమీ అధ్యక్షులు, చిత్తురు వారు విలాససభ అధ్యక్షులు అంద్యాభి రామకృష్ణరాజు గారు రామవిలాససభలో సభ ఏర్పాటు చేశారు. విశ్వనాథ వారు బజారుకెళ్ళి శాలువాలు కొనుక్కోచి - ఆ సభలో మా రచయితలు - నేనూ, మధురాంతకం, పల్లంపాటి, రాజేంద్ర సదానంద (వీరంతా వున్న గుర్తు) అందరికీ శాలువాలు కప్పారు - అదీ వారి బౌద్ధార్థం.

ఆ రోజుల్లోనే తిరుదణ్ణామళ్లో వుంటున్న చలం గారి దగ్గరికి వెళ్తూండేవణ్ణి. వారికి 'చీకటిలో చీలికలు' నవల పంపాను. "మీ పుస్తకం అందింది. ఈ నక్కకి అది కూడా భోజనం" అని ఖాశారు.

తరువాత నాల్గైదు పుస్తకాలోచ్చాయి. "నర్తకి అదే పనిగా చదువుతోంది. అయ్యా అందరూ చచ్చిపోతున్నారే" అని మధ్య మధ్య బాధపడుతోంది అంటూ తరువాత చదివినట్టున్నారు.

"అందులో వర్ణనలన్నీ అనవసరం. క్రూతిమం మీరు కూడా అవన్ని చూసి వుండరు" లాంటి వాక్యాలు గుర్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం ఈ నవలని సవరణలు చేసి, కుదించి ప్రమరించడం జరుగుతోంది. ఆనాటి 'చీకటిలో చీలికలు' దగ్గర్కుంచి నిన్న మొన్నటి 'ఐరసీత' పరకు - ఓ రచయిత మానసిక పరిణామాన్ని తెలియజ్ఞప్పడం కూడా సమగ్ర పరిచయ లక్షణం కనుక ఈ నవలకి ఈ సంపుటాల్లో స్థానం వుంది.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఉన్నట్లుండి ఓ రోజు కాశీపతి దగ్గర్నుంచి వందరూపాయలు మనియార్థరు వ్యేస్తి ఎందుకు పంపాడో తెలీక ఆశ్చర్యపోయాడు వరదరాజులు.

"మీ రచనలు చూశాను. నేనిచ్చిన దానికంటే ఎక్కువ విలువ చేసేట్లు కనిపించాయి. ఈ డబ్బు తెప్పి పంపిస్తే బాధపడతాను. వినత పోయింది తెలుసుగా? నాకు త్వరలోనే పిచ్చేక్కెట్లుంది. మీరు వచ్చి యిక్కడ నాలుగురోజులు వుంటే బాపుంటుందనుకుంటాను. అనుకోవడం కాదు. వస్తారని ఆశిస్తున్నాను" అని క్రింద వ్రాశాడు. "మీతో చాలా విషయాలు మాట్లాడాలి. రండి"

ఇంత ఉత్తరం ఎప్పుడూ రాయలేదు కాశీపతి.

ఆరోగ్యాన్ని దైలుకి దిగబెట్టి వచ్చాక ఒక్కసారి అతని గురించి ఆలోచించలేదు. ఇప్పుడిప్పుడు జ్ఞాపకం తెచ్చుకుంటే వినత స్టుతులు కూడా క్రమంగా దూరమవుతున్నట్లు కనిపించాయి. హరాత్తుగా ఆమె కూతురు, కొడుకు గుర్తుకొచ్చారు. ఇంకా పేర్లు మరిచిపోలేదు. చంప, శిపుడు. ఒక్కసారి వెళ్లే బాపుణ్ణనిపించింది. ఉద్యోగం దొరకలేదనే విసుగుదలా, నిస్సుహా, నిరాశల మధ్య భవిష్యత్తు మిద పిరికితనం కాశీపతితో గడపడంతో తగ్గలేదేమోననిపించింది.

గులాబిని అడిగితే "నాకేం భయం? నేనిక్కడ వుండగలను. వెళ్లిరా" అంది.

అయితే ఒంటరిగా వదిలిపోవడం సమంజసము కాదు, సాధ్యమూ కాదు. కాలం చెడ్డది.

సాయంకాలం ఖాసిం తటఫ్ఫపడితే చటుక్కున ఓ ఆలోచన వచ్చింది.

"అమీనా ఎలా వుంది ఖాసిం?" అన్నాడు.

చేతులు జోడించుకుని నిలబడి "ఇన్నేళ్ళు బ్రతికాక యింత సంతోషం చూడలేదు బాబూ. మీకు చెప్పాలంటే మీరు ఉఁఁళ్ళో లేరన్నారు. అమీనా నిండుమనిషయింది. మరి రెండు నెలల్లో నన్న తాతని చేస్తోంది" అన్నాడు.

తన విషయం ఎలాపున్నా, మరొకరికి చేసిన పని సాఫల్యం వల్ల వచ్చే తృప్తి అంతా యింతాకాదు.

తను ఎలాగూ పాడవడం యింతే అయితే ఘరవాలేదు. కానీ యివాళ 50 ఏళ్ళ వ్యధుడు కళ్ళంతా నీళ్ళు చేసుకుని, ఎప్పుడో తను ముట్టిన చిన్నపనికి జీవితమంతా పాందలేని సుఖం పాందుతున్నానంటే వళ్ళు పులకలెత్తింది వరదకి.

క్షణం మాట్లాడలేక నిలబడి "హూరరాబాదు వెళ్ళాలి ఖాసిం. ఉద్యోగం దొరకలేదు. రెండురోజులపాటు నువ్వు అమ్మాయా వచ్చి గులాబికి తోడుగా వుంటారా?" అన్నాడు.

ఒక్క పెట్టున పాంగిపోయి వరదచేతులు పుచ్చుకున్నాడు ఖాసిం. "ఉంటారా అనికాదు బాబూ, ఉండండి అని చెప్పాలి. రాత్రికి మీ వాకిట్లో పక్కపరుచుకుంటాను. అమీనా నా రెండు కళ్ళూ అయితే, గులాబి నా ప్రాణం" అన్నాడు.

"అమీనా భర్తని అడిగానని చెప్పు. ఎలా వుంటున్నాడు? మంచివాడేనా?"

"అల్లా తిన్నగా చూశాడు బాబూ. ఎప్పుడూ మీ పేరే అంటాడు" అన్నాడు.

సాయంకాలానికి ఖాసిం వచ్చాడు. మర్క్కటి ఉదయమే బయలుదేరాడు వరదరాజులు.

ప్రయాణానికి ఓ లక్ష్యం అంటూ లేదు. కాశీపతి రమ్మన్నాడు. రమ్మనడంలో లాంఛనం కంటే ఏదో ప్రాథీయత, ధైన్యం కనిపించి కాదనలేకపోయాడు. మరో వాక్యం తనని కట్టిపడేసింది. "మీతో చాలా విషయాలు మాట్లాడాలి"

కాశీపతితో తాను గడిపిన రోజులు చాలా తక్కువ. అలాంటిది తనతో మాట్లాడవలసిన విషయాలేముంటాయని విస్తుపోయాడు. అయినా ఏమీ లేనిదే అలా ఒక్కనాటికి రాయడు కాశీపతి. మాట విలువ తెలుసతనికి. వినతపోయినప్పటి అతనిలో మార్పు విచిత్రంగా ఉండవచ్చు.

బయల్సేరుతున్నానని టెలిగ్రాం యొస్తే, స్టేషనుకు వచ్చాడు కాశీపతి. ఇదివరకు కంటే మరీ సన్గగా పాలిపోయినట్లు కనిపించాడు. పంచే, లాల్చి వొంటికి అతకనట్లు వేలాడుతున్నాయి. కుర్రాళ్లి ఎత్తుకుని నిలబడ్డాడు. అతని పక్కనే నిలబడ్డ అమ్మాయిని వెంటనే గుర్తుపట్టాడు వరదరాజులు. చంప అతణ్ణి విచిత్రంగా చూసింది. శిఖుడు చేత నమస్కారం చేయించాడు కాశీపతి. చంప కళ్ళు మళ్ళీ పాత వినతని గుర్తుతెస్తున్నాయి. కిందకి వంగి ముద్దుపెట్టుకున్నాడు.

"వ్రాశానేగాని మీరు వస్తురని నమ్మకం లేదు. ఏం పనిలో ఉంటారో అనుకున్నాను గులాబి యేదీ?"

"అక్కడే వుంచేశాను"

"ఒంటరిగానా?"

"ఫరవాలేదు. తోడుగా ఉండడానికి ఏర్పాట్లు చేసే వచ్చాను"

కాశీపతి ముఖంలో అసంతృప్తి కనిపించింది. చంప చెయ్యిపుచ్చుకున్నాడు. ఇంతలో డైవరు ప్లాట్ఫారం మీదకి వచ్చాడు. శిఖుణ్ణి తీసుకుంటూ కారు సిద్ధంగా వుందన్నాడు.

పదండి. ఇవాళ్లినుంచే ఓ పదిరోజులపాటు పనంతా మరిచిపోయి మీతో గడుపుతాను అన్నాడు.

కారు వెనక సీట్లో కూచుని తలవెనక్కి వేలాడేసి కళ్ళు మూసుకుంటూ ఉన్నపాటునే ఈ ఘర్మంతా పోయినా నేను విచారించనండి. కానీ వినతపోయిదంటే అలా బాధపడ్డాను అన్నాడు.

"మీరు మద్దాసులోనే ఉండగా వ్రాయాలనుకున్నాను. కానీ మీరు కూడా కష్టాల్లో వున్నారు. నా బాధ ఎందుకులే అని వూరుకున్నాను. మీకు తెలుసా యిది? చనిపోయే ముందు మిమ్మల్సోసారి చూడాలనుకుంది వినత" అన్నాడు.

వరదరాజులు ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆ విషయం తెలిస్తే ఒక్కరోజున్న ఎలాగో పీలుచేసుకుని వచ్చేవాడే, ఏం చెప్పాలనుకుందో చివరి క్షణాల్లో

"మీరు డబ్బు పంపమని ఉత్తరం వ్రాశారంటే, పంపేవరకూ నన్ను బ్రతకనివ్వలేదు. తర్వాత నాకు విషయం తెలిసింది. నీలవేణి కూడా పోయిందటగా?"

మందహసం చేశాడు వరదరాజులు.

"అవును, పోయింది. ఇప్పుడు మీకంటే నేనేవిధంగా సుఖంగా వున్నానో అర్థం కాదు"

"పోనీలెండి ఆ విషయం, వాళ్ళు చనిపోవడం ఒక సంగతి. అంతకంటే వాళ్ళ మృతికి మనమే కారనమా అన్న అనుమానం భరించరానిది"

వరదరాజులు ఆ మాట విని తుచ్ఛిపడ్డాడు. అతని దిగ్గమ చూసి కాశీపతి నవ్య భుజం తట్టాడు. "రాత్రి మాట్లాడుకుండాంలెండి. ప్రయాణాలో మీరు చాలా నలిగిపోయారు"

వరద మనస్సు పరిపరివిధాల పోయింది.

"ఏమైనా కానీ, కాశీపతి ఏదో విచిత్రమయిన విషయం చెప్పాడనుకున్నాడు.

ఇల్లు యిదివరకటంత ఆడంబరంగా కనిపించడంలేదు. గదంతటికి రేడియో ఒక్కటే కాస్త శుభ్రంగా కనిపిస్తోంది. ఎక్కడ కూచున్న చేతిదూరంలో ఆటబోమ్మలు అందేట్లున్నాయి. వాటిమీద కాశీపతి కొన్ని వందలు ఖర్చుచేశాడా అనిపించింది.

వాటన్నీటినీ వరద ఆశ్వర్యంగా చూస్తాంటే నవ్యి "నాకు పిల్లల్ని ఆడించడం ఎలాగో తెలీదు. వినత పోయినదగ్గర్పుంచీ చంపతో, శిఘ్రుడుతో ఆడడం అలవాటు చేసుకున్నాను. ఇదివరకయితే యుద్ధరు ఆయాలుండేవారు, ఇప్పుడు వాళ్ళందరినీ మానిపించేశాను" అన్నాడు.

మేడమీద పోర్ట్లికోకు చుట్టూ గుండంగా పూలకుండీలు ఏర్పాటు చేశారు. మధ్యగా సన్నటి స్థంబం చివర నీలిదీపం వుంది. మేడంతటికి రెండు గదులు మాత్రమే వున్నాయి.

"ఇంత యింటికి మేమిద్దరమే వుండేవాళ్ళం. ఇప్పుడు ఆ గదిని మీకు ఏర్పాటు చేయించాను" అన్నాడు.

గదితలుపు తీస్తే ఇరవైరోజులపాటు బయట ఎవరి అవసరమూ లేకుండా గడపగలిగే సరంజామా అంతా ఆ గదిలో కనిపించింది. ఎదురుగ్గా మంచి గంధంతో చెక్కిన పల్పటి బోధిసత్యుడి శిరస్మా, ప్రకృతి త్రైవర్షిక దృశ్యాలూ, నగిపిలు చెక్కిన టేబిలూ, పక్కనే మంచం అనుభవించడానికి కాక, అక్కడివన్నీ ఏదో ప్రదర్శనలాగా చూసి సంతోషించడానికి సిద్ధం చేసినట్లు వున్నాయి.

"కంపెనీకి వెళ్ళను పదిరోజులవరకూ అన్ని ప్రయత్నాలూ చేశాను పాత విషయాల్ని మరిచిపోవడానికి. మీరు నన్నే విధంగా మార్పగలరో చూడాలి" పాత విషయాలు మరిచిపోవాలన్న దృఢవిశ్వాసం వున్నా ప్రతి కదలికలో, ప్రతిమాటలో వినతని గుర్తుచేసుకోవాలనే ప్రయత్నం తెలుస్తోంది.

రాత్రి పోర్ట్లికోలో కూర్చున్నాక మాటలు సాగిస్తా ఉన్నట్లుండి లేచి నిలబడి పిట్లగోడ మీదికి వచ్చి కూచున్నాడు కాశిపతి.

"ఒక ప్రశ్న అడగనా?" అన్నాడు.

పిట్లగోడమీద అనుకున్న కాశిపతి నీడ పాడవుగా పోర్ట్లికోకు అడ్డంగా పడింది.

"అడగండి" అన్నాడు వరదరాజులు కాస్పోపాగి.

"ఉత్తరాల్లో అడిగి తేల్పుకోవసిన సమస్యలు కావివి. ఎప్పుడన్నా యా ప్రశ్నకు అడిగి మీ ముఖం చూడాలనిపించేది" అని అతనికి ఎదురుగ్గా కుర్చీ లాక్కుని "వినతని మీరెందుకు పెళ్ళి చేసుకోలేదు?" అన్నాడు.

ఊహించినంత అదురుపాటు వరదరాజులులో కనిపించకపోయేసరికి విస్తుపోయాడు కాశిపతి. కాశిపతి తనవేపే చూస్తున్నాడని గుర్తించి తలన్నా ఎత్తలేదతను.

అంతలో ఫక్కున నవ్యేసి "ఈ విషయం ఆమెనే యెప్పుడన్నా అడగలేదా?" అన్నాడు కుర్చీలో వెనక్కి చేరబడి.

"అడిగాను. అతనంటే నాకు భయం అంది"

ఆశ్వర్యపోయాడు వరద.

"అతనికేం చేతకాదు. అలాంటి వ్యక్తితో బ్రతకడం నాకు విసుగు" అన్నదేమాననుకున్నాడు.

భయం కలిగించేంత దగ్గరగా వినతని చూడలేదు. విచ్ఛితమయిన శిల్పంలాగా, సంఘం ఆపాదించిన అన్ని బలహితాల్ని మోసుకుని బుతికిన ఓ శక్తిగానే ఆమె తెలుసు తనకు.

ఆమెను సంఘం ఆవరించుకుని, అనుభవించి, నలిపేసి వెనక్కి తిరిగేసరికి ఏమీలేకుండా చేసిపోయింది.

నవ్యోచింది. కాశిపతి ఉన్నాడన్న గుర్తులేకుండా ఫక్కున నవ్యేశాడు. కాశిపతి నివ్యేరపోయాడు.

"నవ్యుతారేం?"

"చివరిసారిగా నన్ను చూడాలని ఎందుకనుకున్నదని మీ ఉధ్వేశం?"

తెల్లబోయి చూశాడు కాశిపతి "ఎందుకు?"

"నా మీద ఓ పెద్ద సవాలు చేయడానికి. జీవితంలో నీకేం కావాలో తెలీదని, నిర్మక్యం చేసి దూరంగా పోయిన నాకు పారం సేర్చాలని. మీ వంటి సమర్థులనీ, ఈ పిల్లలనీ, తన మాత్రత్వాన్ని, చిరునవ్యానీ, ఈ బంగళానీ సాక్ష్యంగా తెచ్చుకుని నేనింకా ఇలాగే తోముని

పుండడాన్ని చూసి, విజయాన్ని చాటుకుందామని" ఏదో తెలిని ఉద్దేశంలో ఒక్కసారిగా అనేశాడు. అంతలో అతనివేషు తిరిగి "వినత సుఖం కోసం బతకలేదు. సుఖంగా బతుకుతున్నానని చాటుకునేందుకు బుతికింది." అన్నాడు.

కాశీపతి ఆశ్చర్యానికి మేరలేదు. వరదరాజులు వేషు దిమ్మరపోయి చూస్తూ కూచున్నాడు.

"నా ప్రశ్నకు జవాబు చెపులేదు మీరు" అన్నాడు మరి కాస్పీపటికి.

ఆలోచిస్తున్న కొలదీ, వినత జీవితానికి అర్థం అవగాహనకి వస్తున్న కొలదీ ఉత్సాహంగా వుంది వరదరాజులుకి.

"నేను వినతని ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకోలేదు? అని అడక్కండి. వినత ఎవరన్నా ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకోవాలి? అని అడగండి. అమెకు పెళ్ళికాదు ముఖ్యం. ఇంకా అంతకుమించిన ఆశయం."

అంతలో ఆగిపోయి కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

"ఇళ్ళికి ముందు మీతో పార్చులో మాటల్లాడిన విషయం నాతో చెప్పింది" అన్నాడు కాశీపతి.

"అది విని ఒక్కసారి నవ్వుకుని వుంటారు. అవునా?"

"లేదు. మీరెందుకు అభ్యంతరం చెప్పారా అని ఆశ్చర్యపోయాను"

చిగ్గరగా నవ్వాడు వరదరాజులు.

"ఇద్దరం ఆ రోజు యెంత విచిత్రంగా ప్రవర్తించామా అనుకుంటాను. జీవితంలో ఎప్పుడన్నా తెలివిగా ప్రవర్తించానా అంటే ఆ ఒక్కరోజేననాలి. అమెకు నేను అక్కర్లేదు. మీరూ అక్కర్లేదు. తాను సుఖంగా బతుకుతున్నాన్నన్న ఆలోచన, ఆ తృప్తి - అవీ కావాలి"

మరి ఒక్క ప్రశ్న కూడా వేయలేదు కాశీపతి.

కాస్పీపాగి "ఇక పోదాం పదండి. నాకు నిద్రపస్తోంది" అన్నాడు వరదరాజులు.

ఎందుకో ఒక్కసారి మనస్సంతా ఖాళీ అయిపోయినట్లసిపించింది వరదకు. వినత చివరిక్కణాల్లో రాగలిగితే బాపుండేదనిపించింది. సాధ్యం కాదన్న పనిని సాధించాన్న గర్వంతో చూసేదొమో అప్పుడు. అయితే ఆ విషయాలన్నీ కాశీపతితో ఎందుకు చెప్పాల్సి వచ్చిందో అర్థంకాలేదు.

అదో వింత కల, ఇప్పుడు ఎవరు తీరుస్తారా సమస్యని?

ఉదయం కాశీపతి అన్నమాట గుర్తుకొచ్చింది. "మృతికి కారణం ఎవరు అయారన్న ఆలోచన బాధపెట్టోంది."

ఓ పిచ్చి ఆలోచన గుండెల్ని వణికించింది.

చివరివరకూ తనమీద ప్రేమతోనో బుతికింది వినత?

అమె మృతికి ఎవరు కారణమన్న సమస్య.

అలా అయితే తనా, కాశీపతా అందుక్కారణం.

బైట నీలిరంగు దీపం ఆరిపోయింది. నిద్రపట్టడం లేదు వరదరాజులుకి.

నిజంగానే పదిరోజుల్లో చాలా తేరుకున్నాడు కాశీపతి.

కానీ ఇంకా యేదో చెప్పాలనుకున్న విషయం చెపులేక గుంజాటన పడటం స్ఫ్రెంగా తెలిసిపోయింది వరదకి. ఓ రోజు ఆ విషయం అడిగితే, ఒక్కసారి వరదరాజులు ముఖం సూటిగా చూసి అంతలో నవ్వేసి "మీరిక్కడే యెప్పుడూ వుండిపోకూడదూ?" అన్నాడు కాశీపతి.

చిన్నపిల్లల్లాడు రబ్బరు బొమ్మని కావాలన్నట్లు ప్రాథేయపడడం చూసి నవ్వోచ్చింది వరదకి.

"మీరు కాస్త 'నేను 'గా మారండని అడిగినట్లుంది"

మరిక ఏమీ అడగలేదు కాశీపతి. పదిరోజుల తరువాత చంపతో కలిసి వరదరాజుల్ని దిగబెట్టడానికి స్టేషనుకు వచ్చాడు.

"మీ రచనలన్నీ చదివాను. ఇప్పుడిప్పుడు ఆలోచిస్తే బాధుంటున్నాయి. అసాధ్యమేమీ లేదని అనుభవం వల్ల తెలుసుకోవడం చేతనేమో" అన్నాడు.

రైలెక్కుతూంటే "మిగతా రచనలన్నీ పంపండి. పోనీ ఇక్కడే వుండి నా పనిలో తోడ్పాటుగా వుండకూడదూ?" అన్నాడు.

డైవరు పాపను ఎత్తుకుని నిలబడ్డాడు. సిల్యూ కండువాను రెండు భుజాలమీంచి తిప్పుకుని చేతులు కట్టుకు నిలబడ్డాడు కాశీపతి. మొదట చూసినప్పటికంటే ఎందుకు మారిపోయాడా అని దిగ్నమ కలిగింది. ఇదివరకటిలాగా కళ్ళల్లో ధైర్యం, పట్టుదల స్థానే కిందనీడలుపడి దిగులు, పిరికితనం కనిపించింది. వినతని ఒక్కన ఊహిస్తూ కాశీపతిని అలానే చూస్తూ వుండిపోయాడు.

"ఏం చూస్తున్నారు?" అనడిగాడు కాశీపతి.

"మీరు మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకోండి"

చంప డైవరు భుజం దిగి కాశీపతి చేయిపట్టుకుని నిలబడింది.

తన మాటల్ని విని నవ్వుతాడేమోననుకున్నాడు వరద. కానీ అలసటగా వరదరాజులు ముఖం చూస్తూనే వుండిపోయాడు కాశీపతి.

ఇంజను పొగ నల్లగా నీడలు తిరిగి స్టేషనంతా వ్యాపించింది.

"అదే అనుకుంటున్నాను. చంపకు అన్యాయం జరగకుండా చూడాలి" అంటే వరద ఆశ్చర్యపోయాడు. నిజంగా అతనికా ఆలోచన వుందా అని.

రైలు కదులుతూంటే వరదరాజులు చెయ్యిపుచ్చుకుని "ఈ పదిరోజులూ మీకో విషయం చెప్పడానికి ప్రయత్నించి నోరు మెదపలేకపోయాను. మీరక్కడికి చేరగానే ఉత్తరం ల్రాస్తాను. తప్పక జవాబు ల్రాస్తారు కదూ?" అన్నాడు.

అతని కళ్ళల్లో ధైర్యత చూసి చలించిపోయాడు వరదరాజులు.

"ఉత్తరం చూసి నన్ను మాత్రం అపార్టం చేసుకోకండి. మీరంటే గౌరవం నాకెప్పటికి వుంటుంది" అన్నాడు కాశీపతి చెయ్యిగాలిలో ఆడిస్తూ.

మరి నాలుగురోజులకి ఉత్తరం వోస్తే చదువుకుని గుక్క తిప్పుకోకుండా నవ్వుకున్నాడు వరదరాజులు.

ఉత్తరంలో ఒక్కటే ముఖ్యమైన వాక్యం "గులాబిని నేను పెళ్ళిచేసుకుంటే మీకు అభ్యంతరమా?"

ఇన్నాళ్ళూ యిట్లాంటి విషయాలు ఆలోచించడానికయినా తీరికలేకుండా పరుగులు తీశాయి పరిస్థితులు. తన వ్యక్తిగత సమస్యల మధ్య పూర్తిగా సతమతమయింది గులాబి. ఇప్పుడాలోచిస్తే ఈ గందరగోళంలో ఆమెకు యెంత అపకారం చేశాడో అర్థమయింది. అన్ని చిక్కులలో తనతోపాటు నడిచి, సాయపడి దారేదో తెన్నేదో తెలీక ఆ గమ్యంలో ఆగిపోయింది గులాబి.

"ఇంత వేళాయనే.

సుంత కనుగొనవేమి?

కాంతదాసుడవంటే

అంత కినుకేలరా"

అని పాడుతోంది గులాబి.

ఉత్తరం పట్టుకుని లోపలికి నడిచాడు.

లోపల కూచుని మందారాలు కుస్పపోసుకుని దండ గుచ్ఛుతూ జావళి పొడుతోంది.

అన్నయ్యను చూసి "మళ్ళీ కాఫీ కావాలా?" అంది.

మాట్లాడకుండా యెదురుగ్గా పీట చేసుకుని కూచున్నాడు.

అతని చేతిలో చూసి "ఎవరు రాశారు? అరోగ్యం దగ్గర్నుంచా?" అంది.

"కాదు. కాశీపతి వ్రాశాడు"

"ఇంత తొందరలోనా? మొన్నెనే కూడా వుండి వచ్చావుగా?"

జవాబు చెప్పుకుండా గులాబి ముఖం గమనిస్తున్నాడు వరదరాజులు.

అన్నయ్య కళ్ళల్లో విస్తృయాన్ని చూసి తెల్లబోయింది గులాబి.

"ఏమిటన్నయ్యా! అలా చూస్తున్నావు?"

"గులాబీ నా మీద నమ్మకం ఉందా?" అన్నాడు ఎంతోసేపటికి మాటలు కూడదీసుకు?

భయపడింది గులాబి.

"అదేమిటి?" అంది.

"నీకు తెలియకుండానే నీకు చాలా అన్యాయం చేశాను నేను. ఇవాళ యా వుత్తరం వచ్చేవరకూ మళ్ళీ నాకా ఆలోచనేలేదు. అన్నీ పోయాయి నాకు. కానీ నాది అని చెప్పుకోగల ఒక్క ఆస్తి మాత్రం మిగిలింది. నువ్వు కాశీపతి నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటావని ఉత్తరం వ్రాశాడు. ఏమంటావ్?"

పాలు పాంగితే తొందరపడి నీళ్ళు గుమ్మిరించింది గులాబి. 'కాశీపతి' అన్నమాటే గుర్తుందామెకు.

"ఏం దూరపు వ్యక్తికాదు. వినత పోయాక చాలా కృగిపోయాడు. పెళ్ళి చేసుకుంటే కాశీపతి బాధ్యతేకాదు. వినత కూతురు, కొడుకూ ఉంటారు."

లేచి తువాలు తీసుకుని స్నానానికి వచ్చాడు. స్నానం చేసి వచ్చేసరికి గుమ్మానికి ఆనుకుని నిలబడింది గులాబి.

అతను వచ్చాక ఏం ఆలోచించిందో యేమో "చేసుకుంటాను" అంది అన్నయ్య ముఖం వేపు చూడకుండానే.

ఆమె కళ్ళల్లో నిశ్శయాన్ని గమనించి నిర్ణాయకం పోయాడు వరద.

ఆ సాయంకాలమే కాశీపతికి పెద్ద ఉత్తరం వ్రాశాడు.

(ముగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments